

Саветодавна комисија за људска права

ТСС зграда Д-12, седиште мисије УНМИК-а, Приштина, Косово, електронска пошта hrap-unmik@un.org, телефон +381 (0)38 504 604 локал 5182

ОДЛУКА

Датум усвајања: 10. мај 2012. године

Предмет бр. 258/09

Снежана СИМОНОВИЋ

против

УНМИК-а

Саветодавна комисија за људска права, на заседању одржаном 10. маја 2012. године, уз присуство следећих чланова:

г. Марека НОВИЦКОГ
г. Пола ЛЕМЕНСА
гђе Кристин ЧИНКИН

Уз помоћ
г. Андреја АНТОНОВА, извршног службеника

Узевши у обзир изнад поменути жалбу, уложену сагласно члану 1.2 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12, од 23. марта 2006. године о оснивању Саветодавне комисије за људска права,

Након већања, одлучила је следеће:

I. ПОСТУПАК ПРЕД КОМИСИЈОМ

1. Жалба је уложена 6. априла 2009. године и уписана је 30. априла 2009. године.
2. Дана 2. новембра 2010. године, жалба је прослеђена Специјалном представнику Генералног секретара (СПГС) како би се добиле примедбе УНМИК-а на прихватљивост предмета. Комисија је примила УНМИК-ов одговор 5. априла 2011. године.

II. ЧИЊЕНИЦЕ

3. Жалилац је кћерка г. Живорада Крстића.

4. Жалилац наводи да је 25. јуна 1998. године г. Крстић отет од стране чланова Ослободилачке војске Косова у селу Црнољево, у општини Штимље, док је путовао аутобусом на редовној линији од Призрена до Приштине. Од тада се не зна где се он налази.
5. Жалилац истиче да је пријавила отмицу свог оца Међународном комитету Црвеног крста (МКЦК), Министарству унутрашњих послова Србије и, касније, КФОР-у и УНМИК-у, укључујући Међународно тужилаштво у Приштини.
6. МКЦК је покренуо захтев за проналажење г. Крстића 26. јуна 1998. године, који је још увек отворен. Име г. Крстића се такође налази на списку несталих особа, који је МКЦК проследио полицији УНМИК-а 12. октобра 2001. године, и у бази података коју води УНМИК-ова канцеларија за нестала лица и судску медицину.
7. Према информацијама које је доставио СПГС, досије несталих особа у случају г. Крстића отворен је од стране Јединице за нестала лица при полицији УНМИК-а током 2002. године. СПГС наводи да је полиција УНМИК-а предузела одређене истражне поступке током 2005. и 2007. године и да је од 2008. године истрага обустављена због недостатка трагова.
8. СПГС такође наводи да се име г. Крстића појављује у случају *Тужилац против Фатмира Лимаја и осталих* (IT-03-66) пред Међународним кривичним трибуналом за бившу Југославију (МКТЈ). Конкретно, у „Другој измењеној оптужби“ коју је поднела Канцеларија тужиоца МКТЈ 6. новембра 2003. године, наводи се да „дана након 24. јуна 1998. ... снаге ОВК под командом и контролом Фатмира Лимаја и Исака Муслијуа убиле су један број Срба и неалбанских заробљеника у затворском кампу (Лапушник)“ (§ 30), укључујући г. Живорада Крстића, наведеног у Анексу I оптужбе. У својој пресуди од 30. новембра 2005. године, иако је ослободило оптуженог оптужбе за кривично дело убиства, Претресно веће Међународног кривичног суда за бившу Југославију закључило је да је г. Крстић био задржан од стране ОВК у Лапушнику у току неодређеног временског периода који је почео 25. јуна 1998. године и да је био подвргнут окрутном поступању. Међутим, Претресно веће није било у могућности да закључи са довољном поузданошћу да је г. Крстић мртав (IT-03-66-T, § 361). Ови налази су потврђени по жалби од стране Жалбеног већа Међународног кривичног суда за бившу Југославију дана 27. септембра 2007. године (IT-03-66-A). СПГС такође наводи да из доступне документације није могуће утврдити да ли је МКТЈ поднео УНМИК-у званични захтев за предавање надлежности, сходно правилима 8-10 Правилника МКТЈ о поступку и доказима.
9. Дана 9. децембра 2008. године, одговорности УНМИК-а у области полиције и правосуђа на Косову су престале, а мисија владавине права Европске уније на Косову (ЕУЛЕКС) преузела је пуну оперативну контролу у области владавине права, након саопштења председника Савета безбедности Уједињених нација, 26. новембра 2008. године (S/PRST/2008/44), којим се поздравља даље ангажовање Европске уније на Косову. Између 9. децембра 2008. и 30. марта 2009. године, сви списи кривичних предмета које су поседовали Одељење правде и полиција УНМИК-а предати су ЕУЛЕКС-у.

III. ЖАЛБА

10. Жалилац се жали на УНМИК-ов наводни пропуст да ваљано истражи нестанак и вероватно убиство њеног оца. Жалилац се такође жали на бол и патњу које је претрпела због ове ситуације.

11. Комисија је мишљења да се може сматрати да жалилац указује, тим редоследом, на повреду права г. Крстића на живот, загарантованог чланом 2 Европске конвенције о људским правима (у даљем тексту: ЕКЉП), као и на повреду свог права у смислу забране нечовечног и понижавајућег поступања, загарантованог чланом 3 ЕКЉП.

IV. ПРАВО

12. Пре него што почне да разматра меритум предмета, Комисија мора прво да одлучи да ли да прихвати предмет, узимајући у обзир критеријуме прихватљивости из чланова 1, 2 и 3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.

Наводно кршење члана 2 ЕКЉП

13. У члану 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 наводи се да се Комисија може бавити предметом само након што утврди да он није очигледно неоснован.
14. Жалилац се жали, у суштини, на недостатак адекватне кривичне истраге у вези са нестанком и вероватним убиством г. Живорада Крстића.
15. СПГС тврди да је овај део жалбе неприхватљив као очигледно неоснован. СПГС наводи да се „чини да случај спада у групу случајева где је МКТЈ имао примат над косовским правосудним органима“ и да је разумно претпоставити да је МКТЈ „барем *de facto*“ имао водећу улогу у истрази и кривичном гоњењу у вези са предметом. По мишљењу СПГС-а, МКТЈ је истражио околности везане за нестанак и могућу смрт г. Крстића у контексту предмета *Лимај и остали*, вероватно у периоду од 2002. до септембра 2007. године, када је изречена коначна пресуда у случају од стране Жалбеног већа МКТЈ. СПГС закључује да се истрага Трибунала и кривично гоњење и пресуде које су уследиле могу посматрати као мере у испуњавању захтева из члана 2 ЕКЉП по питању било какве обавезе коју је УНМИК могао да има у поступку истраге нестанка и могуће смрти г. Крстића.
16. Комисија подсећа, међутим, да члан 9(1) Статута МКТЈ експлицитно наводи да државни судови имају упоредну надлежност са Међународним трибуналом за гоњење у вези са озбиљним кршењем права на територији бивше Југославије, укључујући Косово, осим уколико се пошаље званични захтев надлежним националним судовима да обуставе своју надлежност по одређеном предмету (*ibidem*, члан 9(2)). Иако је тачно да МКТЈ има примарну надлежност уколико затражи од националног или државног органа да му се приклони, концепт примарне надлежности изричито предвиђа да национални и државни судови врше упоредну надлежност. (видети Саветодавна комисија за људска права (ХРАП), *С.Ц.*, бр. 02/09, одлука од 9. септембра 2010, §§ 19-24; ХРАП *Б.А.*, бр. 52/09 одлука од 21. октобра 2010, §§ 16-17).
17. Комисија стога одбацује претпоставку СПГС-а да је МКТЈ „барем *de facto*“ имао приоритет над УНМИК-ом у вези са истрагом нестанка г. Крстића. У одсуству званичног захтева за предавање надлежности МКТЈ-у, сходно члану 9(2) Статута МКТЈ у складу са правилима 9-10 Правилника МКТЈ о процедури и доказима, УНМИК не може да тврди да је у овој истрази дао предност Трибуналу. Комисија сматра да расправа о г. Крстићу у случају *Лимај и остали* не може да ослободи УНМИК његових обавеза сходно члану 2 ЕКЉП (видети ХРАП, *С.Ц.*, наведено изнад, §§ 23-24, ХРАП, *Б.А.*, наведено изнад, § 17).

18. Штавише, Комисија истиче да је, према мишљењу СПГС-а, истрага у вези са случајем г. Крстића још увек отворена, иако је обустављена.
19. Из наведених разлога, Комисија сматра да жалба сходно члану 2 ЕКЉП покреће озбиљна чињенична и правна питања, чије би разрешење требало да зависи од процене меритума жалбе. Према томе, Комисија закључује да овај део жалбе није очигледно неоснован у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12 и одбацује приговор који је уложио СПГС.
20. Нису установљени други разлози на основу којих би овај део жалбе био проглашен неприхватљивим.

Наводно кршење члана 3 ЕКЉП

21. У својим коментарима, СПГС тврди да, што се тиче питања сходно члану 3 ЕКЉП, жалба је исувише неодређена, и због тога треба да буде проглашена неприхватљивом.
22. Комисија сматра да су, упркос томе што жалилац није изнела изричите тврдње у том смислу, у жалби наведене релевантне чињенице на којима може да се заснива наводно кршење члана 3 ЕКЉП.
23. Комисија се такође позива на судску праксу Европског суда за људска права која се тиче питања да ли се чланови породице нестале особе могу сматрати жртвама поступања које је супротно члану 3 ЕКЉП којим се забрањује нечовечно поступање. Европски суд за људска права прихвата такву могућност, што зависи од постојања „нарочитих чинилаца који доводе до тога да патња коју преживљава [члан породице] добије димензију и одлике различите од емоционалне туге каква се може сматрати неизбежном код особа које су у сродству са жртвом озбиљног кршења људских права“. Суд даље сматра да „у пресудне елементе спадају непосредност крвног сродства, конкретне околности везане за породични однос, мера у којој је члан породице био сведок предметних догађаја, ангажованост члана породице у покушају да прикупи информације о несталој особи и начин на који су надлежни органи одговорили на такво распитивање“. Суд такође наглашава „да суштина те повреде не лежи толико у чињеници да је члан породице нестало, већ се односи на реакције и ставове надлежних органа на насталу ситуацију након што им је предочена“ (видети нпр. Европски суд за људска права (ЕСЉП) (Велико веће), *Чакићи против Турске*, бр. 23657/94, пресуда од 8. јула 1999, § 98, ЕКЉП, 1999-IV; ЕСЉП (Велико веће), *Кинар против Турске*, бр. 25781/94, пресуда од 10. маја 2001, § 156, ЕКЉП, 2001-IV; ЕСЉП, *Орхан против Турске*, бр. 25656/94, пресуда од 18. јуна 2002, § 358; ЕСЉП, *Базоркина против Русије*, бр. 69481/01, пресуда од 27. јула 2006, § 139; видети такође ХРАП, *Здравковић*, бр. 46/08, одлука од 17. априла 2009, § 41, и ХРАП, *Радисављевић*, бр. 156/08, одлука од 17. фебруара 2012, § 18).
24. Комисија сматра да жалилац може да се позове на кршење члана 3 ЕКЉП чак и ако не постоји изричита референца на конкретне поступке надлежних органа ангажованих у истрази јер и пасивност надлежних органа и недостатак информација пружених жалиоцу могу да указују на нечовечно поступање надлежних органа према жалиоцу.
25. Комисија је мишљења да овај део жалбе покреће озбиљна чињенична и правна питања, чије би разрешење требало да зависи од процене меритума. Према томе, Комисија закључује да овај део жалбе није очигледно неоснован у смислу члана 3.3 Уредбе УНМИК-а бр. 2006/12.

26. Нису установљени други разлози на основу којих би овај део жалбе био проглашен неприхватљивим.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА,

Комисија, једногласно,

ПРОГЛАШАВА ЖАЛБУ ПРИХВАТЉИВОМ.

Андреј АНТОНОВ
Извршни службеник

Марек НОВИЦКИ
Председавајући